

—Τί νά κάνω παιδί μ', βαρέθηκα μοναχὸς ἐδῶ χάμω, εἶπα νά λαλήσω τὴ φλογέρα μ' καὶ μὲ περᾶσ' κομμάτ' ἢ ὥρα. Τὸν φίλο σ', νά σέ πῶ γὼ νά τὸν κάνῃς καλὰ· νά πᾶς καὶ νά βοῆς ἓνα μικρὸ παιδί, νά τὸ σφάζῃς καὶ μὲ τὸ αἷμα τ' ν' ἀλείψῃς ὅλες τὶς φλέβες τοῦ φίλου σ' καὶ θά ζουντανέψ'.

—Τί λὲς καλὲ ἀνθρώπε μ', ἂν γίν' καλὰ ὁ φίλος μου τὸ μισὸ τὸ βασιλεῖο στοὺ χαρίζω.

Στὸ μεταξὺ ἡ Πεντάμορφη γένεσε ἓνα παιδάκ, τὸ βασιλόπουλο πῆγε κρυφὰ στοὺ παλάτ ἀρπάζει τὸ παιδί τ' ἀπ' τὴν κούνια τὸ σφάζ' καὶ μὲ τὸ αἷμα τ' ἀλείφ' ὅλες τὶς φλέβες τοῦ βεζυρόπουλου καὶ ζουντάνεψε ὁ φίλος τ.

Ἀγκαλιάσθηκανε, φιλήθηκανε καὶ δὲν ἤξερανε τί νά κάνε δὲ δυὸ φίλ, καὶ πῆγαν στοὺ παλάτ. Ἄμα τοὺς εἶδ' ὁ βασιλεὺς κ' ἡ Πεντάμορφη χάρηκαν, ἔκαμαν μεγάλες γιορτὲς καὶ πανηγύρια, σαράντα μέρες καὶ σαράντα νύχτες, ἔδωσαν στοὺ γέρο τσομπάνη τὸ μισὸ βασίλειο πάντρευθήκε τὸ βεζυρόπουλο μὲ τὴν ἀδελφὴ τὶς δράκοι καὶ ζήσανε αὐτοὶ καλὰ καὶ μεῖς καλλιτερα.

12 Τὸ φεσάκ μετὴ χρυσὴ φούντα.

Σηλυβριά.

Κόκκινη κλωστή κλωσμένη
στὴν ἀνέμη τυλιγμένη,
δῶσ' τῆς κλωτσο νά γυρίσῃ
παραμύθι ν' ἀρχηρίσῃ
καὶ τὴν καλή μας συντροφιὰ
νά τὴν καλησπερίσῃ.

Μιά φορὰ κ' ἔνα καιρὸ ἦταν ἓνας πατέρας καὶ μιὰ μητέρα κ' εἶχανε τρία κορίτσια, ὁ πατέρας ἦτανε πρᾶματευτῆς ¹⁾ καὶ πῆγαινε στὴν Πόλη μὲ τὸ καράβι κ' ἀγόραζε πρᾶμάτεις, τὶς μέρες ποὺ θᾶφευγε ὁ πατέρας ἡ παραμάννα τοῦ μικρότερου κοριτσιοῦ τὸ εἶπε, νά πῆς τὸν πατέρα σ' νά σέ φέρῃ ἀπὸ τὴν Πόλη τὸ φεσάκ μετὴ χρυσὴ φούντα.

—Πατέρα, λέγ' ἡ μικρὴ κόρη τ', νά μὲ φέρῃς ἀπὸ τὴν Πόλη τὸ φεσάκ μετὴ χρυσὴ φούντα, ἄλλο τίποτε δὲ θέλω. Ὁ πατέρας γέλασε γιὰ τὸ θέλημα τῆς κόρης τ, ἀποχαιρέτισε τὴ γυναῖκα τ' καὶ τὰ κορίτσια τ' κ' ἔφυγε γιὰ τὴν Πόλη. Σὰν ἔφθασε, ἀγόρασε τὶς πρᾶμάτεις καὶ ἄλλα πράγματα γιὰ τὸ σπίτι, δῶρα γιὰ τὴ γυναῖκα τ' καὶ τὰ κορίτσια τ' καὶ μῆκε στοὺ καράβι, φούσκωσε ὁ ἀέρας τὰ παννιά καὶ πῆγαινε. Σὰν ἔφθασε κατὰ μεσῆς

1) Ὑφασματοπώλης.

Ἐπιτίμη
ἐπιτίμη. Σαραντὶς
·Θρακικὸ· Χαλ
τ. ΣΣ' 1941
σ. 105-108

στή θάλασσα, τὸ καράβι στάθηκε καὶ πέτωσε, ὁ πλοίαρχος φωταίει ὄλους μὴ ξέχασαν νὰ κάνε κανένα τάμα.

Τότε θυμῆθη ὁ πατέρας τὸ φεσάκι μὲ τὴ χρυσὴ φούντα ποὺ τὸ ζήτησε ἡ μικρὴ τ' κόρη καὶ ἀναστένανε, ἄχ ἄλι, ἄχ ἄλι.

Δὲν πρόφθασε νὰ πῆ τὸ λόγο καὶ βγαίν' ἀπ' τὴ θάλασσα ἕνας κατάμαυρος Ἀράπης καὶ τὸν λέγει, τί μὲ φώναξες;

— Δὲ σὲ φώναξα..

— Πῶς δὲ μὲ φώναξες, δὲν εἶπες ἄχ Ἀλή, ἄχ Ἀλή, Ἀλή μὲ λένε.

— Εἶπα Ἀχ ἄλι, ἄχ ἄλι, ποὺ ξέχασα ν' ἀγοράσω γιὰ τὴ μικρὴ μ' κόρη τὸ φεσάκι μὲ τὴ χρυσὴ φούντα, δὲ φώναξα ἐσένα.

— Καλὰ εἶπ' ὁ Ἀράπης, νὰ γυρίσης πίσω στὴν Πόλιν νὰ πάρῃς πὸ μέσα στὸ μπεζεστέν¹⁾ τὸ φεσάκι μὲ τὴ χρυσὴ φούντα, σὲ ἄλλο ταξίδι ποὺ θὰ πᾶς στὴ Πόλιν νὰ φέρῃς καὶ τὴν κόρη σ', νὰ μὲ φωνάξῃς νὰ τὴν πάρω. Σὰ δὲ μὲ τὴν φέρες θάλλῃω νὰ τὴν πάρω.

Ὁ καυμένος ὁ πραγματευτῆς περίλυπος ἔμεινε, τὸ καράβι γύρισε πίσω, βγήκε πῆρε τὸ φεσάκι μὲ τὴ χρυσὴ φούντα. Ὄταν ἔφθασε σπῆτι τ' εἶπε ὅλα στὴ γυναϊκά τ', ἔκλαψαν καὶ λυπήθηκαν, ἡ μικρὴ ἢ κόρη σὰν ἔβιλε στὸ κεφάλι τῆς τὸ φεσάκι μὲ τὴ χρυσὴ φούντα ἔγινε πὸ ἔμορφη.

Ὄταν ἡ πραγματεία τελείωσε ἡ μητέρα καὶ οἱ ἀδελφές ἀγκάλιασαν, φιλήσαν τὴν μικρὴ ἀδελφὴ τους καὶ ὁ πατέρας τὴν πῆρε μαζί τ' καὶ μῆκαν στὸ καράβι. Ὄταν ἔφθασαν κατὰ μεσημέρι στὴ θάλασσα στάθηκε τὸ καράβι καὶ φώναξ' ὁ πραγματευτῆς. Ἀχ Ἀλή, ἄχ Ἀλή. Βγήκ' ὁ Ἀλής, ἄρπαξε τὴν κόρη καὶ χάθηκε μέσ' στὴ θάλασσα, τὴν πῆγε μέσα σ' ἕνα παλάτι ποὺ ἦτανε τοῦ βασιλέ τῆς θάλασσας.

Ἦστερα ἀπὸ καιρὸ ὅταν τελείωσ' ἡ πραγματεία, ὁ πραγματευτῆς μῆκε πάλι στὸ καράβι γιὰ τὴν Πόλιν, περνώντας στὸ γυρισμὸ στάθηκε τὸ καράβι κατὰ μεσημέρι στὴ θάλασσα καὶ φώναξε, ἄχ Ἀλή, ἄχ Ἀλή, δὲ μὲ δίνης γιὰ λίγο καιρὸ τῆς κόρης μ' καὶ πάλε νὰ στὴ φέρω;

— Σὲ τὴ δίνω, μὰ ὅταν ξαναπᾶς στὴ Πόλιν νὰ τὴ φέρες, σὰ δὲ τὴ φέρες θάλλῃω νὰ τὴν πάρω.

Βουταίει στὴ θάλασσα καὶ ἀνεβάζει πάνω τὴν κόρη στὰ δόλοχρυσά ντυμένη.

Ὁ πατέρας τὴν ἀγκάλιασε καὶ στὸ σπῆτι σὰν πῆγανε ἔγιναν μεγάλες χαρές, δὲν χόρταινε ἡ μάνα καὶ οἱ ἀδελφές τς νὰ τὴν βλέπνε.

Ἡ παραμάννα τὴν ψιλορωτοῖσε πῶς τὰ περνάει, ἐκεῖν' εἶπε πὸς ὅλη τὴ μέρα διασκεδάζει νὰ βλέπη τὰ ψάρια νὰ περνοῦνε ἀπὸ τὸ πὶδὸ μικρὸ ὡς τὸ πὶδὸ μεγάλο, μόνε ἕνα πρᾶμα δὲ μπορεῖ νὰ θυμηθῆ, πῶς βρίσκεται στὸ

1) Λ. Τ. Ἀγορὰ σκεπασμένη.

κρεββάτι, θυμάται μονάχα πού κάθε βράδυ ὁ Ἄλῆς τὴν πηγαίνει ὥραϊα φαγιά και τελευταία τὴν ποτίζ' ἕνα φυλιζάν γάλα.

Ἡ παραμάννα τὴν ἔδωσε ἕνα σφουγκάρ και τὴν εἶπε, ἀπὸ καμιά δεκαριά μέρες ἀφοῦ γυρίσης βάλε τὸ σφουγκάρ στὸν κόρφο σ' και τὸ βράδυ ἀφοῦ φᾶς πρὶν πῆς τὸ γάλα πὲς τὸν Ἄλῆ, δός' με σὲ παρακαλῶ τὸ μαντήλι μ' και σὺ ὡς πού στὸ δόση ρίχνεις μέσα στὸ σφουγκάρι τὸ γάλα και κάμνεις τὸν ἀποκοιμισμένο.

Ὄταν πραγματικὰ πῆγε τὴν κόρη τ' στὸν Ἄλῆ, ὁ Ἄλῆς ἀνέβκε ἀπὸ τὴ θάλασσα, τὴν ἀγκάλιασε και τὴν πῆγε στὸ παλάτι. Ὑστερα ἀπὸ μέρες ἡ κόρη ἔβρισε στὸν κόρφο της τὸ σφουγκάρι κ' ἀφοῦ ἔφαγε πρὶν πῆ τὸ γάλα λέγει στὸν Ἄλῆ, δός με σὲ παρακαλῶ τὸ μαντήλι μ'.

Ὡς πού νὰ τὸ φέρῃ ὁ Ἄλῆς ἡ κοπέλλα ἔρριξε τὸ γάλα στὸ σφουγκάρι και κάμνει πού κοιμάται. Ὁ Ἄλῆς τὴν πῆρε μὲ προσοχὴ ἀγκαλιά, τὴν πῆγε στὸ κρεββάτι της, τὴν ξέντυσε, τὴν ἔβρισε ἕνα ὥραϊο πουκάμισο, τὴν σκέπασε, ἄφισε τὸ φῶς ἀναμμένο κ' ἔφυγε.

Ὑστερα ἀπὸ ὥρα ἡ πόρτα ἄνοιξε και μπῆκε ἕνα βασιλόπουλο, ἡ κόρη ἔκαμνε τὴν κοιμισμένη, αὐτὸ τὴν χῆιδευε και τὴν παρακαλοῦσε νὰ ξυπνήσ και νὰ μὴ τὸν τυραννεῖ τόσες μέρες.

Κεῖ πού τὸ βασιλόπουλο ἀπαρηγόρητο τὴν ἔβλεπε, ἡ κοπέλλα πατᾶ τὰ γέλια και κάθεται στὸ κρεββάτι.

— Ἄ, λέγει τὸ βασιλόπουλο, κάμνεις ψεμάτα τὴν κοιμισμένη για νὰ μὲ τυραννῆς και τώρα γελᾶς. Βγῆκε θυμωμένο κ' εἶπε τὸν Ἄλῆ νὰ τὴ πάρη και νὰ τὴν κόψ κομμάτια και νὰ τὴν ρίξ στη θάλασσα.

Ὁ Ἄλῆς τὴν λυπήθηκε, τὴν ἔντυσε μὲ τὰ χρυσά, τὴν ἀγκάλιασε και τὴν ἔβρισε στη στεριά.

Ἡ κοπέλλα δὲν ἤξερε τί νὰ κάνη, πάει, πάει βλέπει μιὰ καλύβα, κεῖ κάθονταν μιὰ γρηά και τὴν παρακάλεσε νὰ τὴν πάρη.

— Πῶς σὺ μιὰ βασιλοπούλα θᾶλθεις νὰ καθίσης μέσα στην καλύβα ;

Ἡ κοπέλλα εἶπε ὅλη τὴν ἱστορία της και ἡ γρηά τὴ λυπήθηκε· νὰ μείνης, μὰ ἐγὼ εἶμαι πολὺ φτωχιά και τὸ ψομὶ ἀκόμα τὸ γυρεύω.

Μὴ στεναχωριέσαι ἀπὸ παράδες και τὴν ἔδωσε μιὰ διαμαντόπετρα ἀπ' τὸ βραχιόλι της, πάρε ὅτι θέλεις και νὰ μὲ φέρῃς και μιὰ φορεσιὰ για μεσόκοπη γυναῖκα.

Ἡ γρηά πῆγε στη πολιτεία κ' ἡ κοπέλλα βόλεψε τὴν καλύβα, τὴν σκούπισε τὴν καθάρισε, ἔπλυνε τὰ ρούχα τῆς γρηᾶς.

Ἡ γρηά τὸ βράδυ γύρσε κ' ἔφερε ἀπ' ὅλα τὰ καλά. Ἡ κοπέλλα ἔβρισε τὰ χρυσᾶ ρούχα και τὸ φεσάκ μὲ τὴ χρυσὴ φούντα, τὰ παπουτσάκια της και τὰ ἔβρισε μέσα σ' ἕνα μπόγο, ἔβρισε τῆς μεσόκοπης τὰ ρούχα και ζούσανε μαζύ.

Ἔστερα ἀπὸ καιρὸ λέγ' ἡ κοπέλλα στὴ γρηὰ νὰ κ'ίνε ἓνα λουτρὸ καὶ νὰ πηγαῖνε οἱ περαστικοὶ νὰ λούγουνται δωρεὰ καὶ νὰ λένε ἀπὸνα παραμῦθ, ἔλπιζε νὰ μάθῃ γιὰ τὸ βασιλόπουλο τί ἔγινε.

Ἡ κοπέλλα κάθουνταν πίσ' ἀπὸνα μπερντέ κ' ἄκουε παραμῦθια λογιῶν τῶν λογιῶν. Κεῖ ποὺ ἦτανε συλλογισμένη πάγ' ἡ γρηὰ καὶ τὴ λέγ' εἶναι τώρα δυὸ τρεῖς μέρες ποὺ ἔρχεται ἓνα σὰν βασιλόπουλο ἔξω κάτ' ἀπὸ τὸ δέντρο κλαίει κ' ὀδύρεται καὶ λέγ', ἄχ, πῶς τῶκαμα νὰ πῶ τὸν Ἀλῆ νὰ σφάξ τὴν ἀγάπη μ', ποὺ κάθε βράδυ τὴν ἀποκοίμιζε αὐτὸς καὶ δὲν τῶξερα καὶ πάλε ἔλεγε, ἄχ πῶς τῶκαμα νὰ πῶ τὸν Ἀλῆ νὰ σφάξ τὴν ἀγάπη μου, ποὺ κάθε βράδυ τὴν ἀποκοίμιζε αὐτὸς καὶ δὲν τῶξερα καὶ κλαίει καὶ ὀδύρεται.

Δὲν τὸ λές, λέγει στὴ γρηὰ, νὰ ἔλθ' νὰ λουστῇ καὶ νὰ πῆ καὶ τὸ παραμῦθι τ'. Ἡ κοπέλλα τὴν ἄλλη μέρα στολίσθηκε ἔβαλε τὰ χρυσὰ ροῦχα μὲ τὸ φεσάκ μὲ τὴν χρυσὴ φούντα, τὰ παπουτσάκια της καὶ κάθε πίσω ἀπ' τὸν μπερντέ ν' ἀκούσῃ τὸ παραμῦθι τοῦ βασιλόπουλου.

Ἦλθε τὸ βασιλόπουλο κ' ἄρχισε νὰ λέγῃ. Μέσα στὸ παλάτι τοῦ πατέρα μ', σὲ μιὰ κἀμαρα ἦτανε μιὰ κοπέλλα ἔμορφη σὰν τὸν ἥλιο κοιμισμένη, κάθε βράδυ πῆγαινα καὶ τὴν παρακαλοῦσα νὰ ξυπνήσῃ, τὴν χάυδενα τὴν ἔλεγα νὰ μὴ μὲ τυραννῇ, ξημέρωνε κ' ἔφευγα. Αὐτὸ γίνονταν κάθε βράδυ, ἓνα βράδυ κεῖ ποὺ τὴν παρακαλοῦσα νὰ ξυπνήσ' ἔξαφνα ξύπνησε, κάθε στὸ κρεβάτι καὶ γελοῦσε.

— Ἔτσι, τὴν εἶπα, ἔκαμνες τὸν κοιμισμένο καὶ μὲ περιγελοῦσες; Ἀπὸ τὸν θυμὸ μου εἶπα στὸν Ἀγάπη τὸν Ἀλῆ, νὰ τὴν κἀνῃ κομμάτια καὶ νὰ τὴν ρίξ στὴν θάλασσα. Σὰν ἔμαθα ὕστερα πὼς ὁ Ἀλῆς κάθε βράδυ τὴν ἔδινε αὐχλόνι¹⁾ καὶ τὴν ἀποκοίμιζε, χτυπῶ τὸ κεφάλι μ', πὼς ἐγὼ ὁ ἴδιος ἔγινα αἰτία νὰ τὴν χάσω.

Ἡ κοπέλλα δὲ βίασταξε, τραβᾷ τὸν μπερντέ, τὸ βασιλόπουλο σὰ τὴν εἶδε τὴν ἀγκάλιασε καὶ τὴν εἶπε τώρα θὰ σὲ πάγω στὸν πατέρα μ'.

— Ὅχι εἶπε ἡ κοπέλλα, σὲ παρακαλῶ νὰ πᾶμε στὸ δικό μου τὸν πατέρα καὶ στὴ μητέρα μ' καὶ τὸ λουτρὸ νὰ τὸν χαρίσῃ στὴ πολιτεία καὶ ν' ἀφίσῃμε παράδες γιὰ μάννα²⁾ ν' ἀρχοῦνται ὅλ' οἱ φτωχοὶ νὰ λούζονται δωρεά.

Τὸ βασιλόπουλο πῆρε τὴν κοπέλλα καὶ τὴν καλὴ γρηὰ καὶ πῆγανε στὴν πατρίδα τῆς κοπέλλας.

Σὰν τοὺς εἶδανε ὁ πατέρας ἡ μητέρα κ' οἱ ἀδελφὲς ἔβγαλαν τὰ μαῦρα ποὺ ἦτανε μαυροφορεμένες κ' ἔκαμαν γάμους καὶ χαρὲς καὶ μεγάλες πασχαλιές.

1) Λ. τ. = ὄπιον. — 2) = Κεφάλαιο.